

Program wychowawczy
Przedszkola nr 351
im. Wandy Chotomskiej
w Warszawie

Opracowała:
Dorota Klibisz

Warszawa 2014

1. Wstęp

WYCHOWANIE to bardzo szerokie pojęcie odnoszące się do wielu aspektów i dziedzin życia człowieka. Rozpoczyna się w domu rodzinnym, bo to rodzina jest podstawowym i naturalnym środowiskiem społecznym i wychowawczym w życiu dziecka.

Przedszkole natomiast ma wspierać rodziców i kontynuować działania wychowawcze. Rolą przedszkola jest też ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno - kulturowym i przyrodniczym oraz przygotowanie dziecka do nauki w szkole.

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego określa, iż **celem wychowania przedszkolnego jest:**

1) wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;

2) budowanie systemu wartości, w tym wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe;

3) kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;

4) rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi;

5) stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych;

6) troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych;

7) budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;

8) wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedzenia się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;

9) kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej;

10) zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej .

Program wychowawczy przedszkolama na celu poprawę jakości pracy edukacyjno-wychowawczo-opiekuńczej placówki. Uwzględnia potrzeby zarówno dzieci, rodziców, jak i nauczycieli przedszkola. Ma on za zadanie określać, jakimi wartościami powinni się kierować nauczyciele w stosunku do wychowanka i jego rodzica, jakie zasady postępowania czy zachowania są pożądane, aby dziecko umiało funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętymi normami społecznymi.

Program integruje rodzinę i przedszkole w realizowaniu celów wychowawczych, wpływa na ujednoczenie oraz spójność oddziaływań wychowawczych rodziny i przedszkola.

2. Podstawa prawna programu wychowawczego

Podstawa prawna

1. Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.)
3. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (t.j. Dz.U. z 2004 r., Nr 256 poz. 2572)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej, wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku podręczników (Dz.U. Nr 89, poz. 730)
6. Statut Przedszkola 351 im. Wandy Chotomskiej w Warszawie

Program wychowawczy Przedszkola nr 351 im. Wandy Chotomskiej w Warszawie:

- jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego
- został stworzony na podstawie programu wychowania przedszkolnego „Dziecko w swoim żywiole. Program wychowania przedszkolnego” (autorki: Anna Pawłowska - Niedbalska, Justyna Świącicka, Ewelina Wilkos)
- jest oparty o „Koncepcję pracy przedszkola na lata 2013 - 2016”
- zawiera ogólne cele, metody, formy i zasady wychowania realizowane w Przedszkolu

Program obejmować będzie funkcjonowanie dziecka w grupie w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego:

- a) zajęć i zabaw zorganizowanych
- b) samoobsługi i czynności higienicznych
- c) spożywania posiłków
- d) funkcjonowania w grupie
- e) spacerów, wycieczek, zabaw na powietrzu

3. Cele programu

Cel główny programu:

wychowanie dziecka wrażliwego, o wysokiej kulturze osobistej, przygotowanego do życia zgodnego z ogólnie przyjętymi normami społeczno – moralnymi.

Cele ogólne:

- wspieranie rodziców w ich działaniach wychowawczych
- tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta
- uświadomienie dzieciom ich praw i obowiązków
- pomoc dziecku w budowaniu pozytywnego obrazu własnego "Ja"
- przygotowanie do właściwego pełnienia ról społecznych
- rozwijanie umiejętności polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu
- rozwijanie dbałości o własne zdrowie, higienę i bezpieczeństwo
- kształtowanie postaw moralnych: kultura osobista, koleżeństwo, życzliwość, uprzejmość, takt, prawdomówność, sprawiedliwość, odpowiedzialność, tolerancja
- rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła
- uświadomienie zagrożeń otaczającego świata
- kształtowanie życzliwego i otwartego stosunku do ludzi i przyrody

Cele szczegółowe:

- a) Kształtowanie umiejętności pracy w grupie w czasie **zajęć i zabaw zorganizowanych**
 - wdrażanie do reagowania na polecenia nauczyciela
 - rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie
 - wdrażanie do rozwiązywania konfliktów na drodze negocjacji
 - rozumienie konieczności szanowania pracy innych, nieprzeszkadzania
 - wdrażanie do uważnego słuchania
 - wdrażanie do szanowania zabawek, sprzętu przedszkolnego do odkładania ich na wyznaczone miejsce
- b) Rozwijanie umiejętności **samoobsługowych, wyrabianie nawyków higienicznych i kulturalnych:**
 - poznawanie i przestrzeganie zasad dbania o własne zdrowie
 - kształtowanie nawyków higienicznych i kulturalnych
 - wdrażanie dziecka do samodzielnego wykonywania czynności samoobsługowych
 - poznanie zasad kulturalnego zachowywania się w różnych sytuacjach

- c) Kształtowanie dobrych nawyków **kulturalnego zachowania się przy stole**
- przewyciężanie niechęci do nieznanych potraw
 - wdrażanie do zachowania prawidłowej postawy przy stole
 - wdrażanie do prawidłowego posługiwania się sztucami
 - rozwijanie umiejętności kulturalnego zachowywania się przy stole w czasie spożywania posiłków
 - wyrabianie nawyku spożywania zdrowej żywności
- d) Rozwijanie umiejętności społecznych, **zgodnego funkcjonowania w grupie:**
- budowanie systemu wartości
 - kształtowanie umiejętności rozróżniania tego co jest dobre, a co złe
 - przestrzeganie umów i zasad obowiązujących w grupie
 - kształtowanie odporności emocjonalnej
 - rozwijanie umiejętności rozróżniania i nazywania uczuć i stanów emocjonalnych
 - wdrażanie dzieci do oceniania swojego i kontrolowania swojego zachowania
 - rozwijanie umiejętności do stosowania zwrotów grzecznościowych
 - kształtowanie umiejętności właściwego i przyjaznego odnoszenia się do rówieśników i osób dorosłych
 - stwarzanie warunków do zgodnej zabawy
 - kształtowanie umiejętności poczucia przynależności do grupy, rodziny, przedszkola, identyfikowanie się z grupą
- e) Wdrażanie do przestrzegania umów zachowywania się **w czasie spacerów, wycieczek itp.**
- poznanie i przestrzeganie zasad bezpiecznego poruszania się po drodze
 - poznanie zasad w kontaktach z nieznanymi osobami
 - wdrażanie do reagowanie na sygnał nauczyciela
 - kształtowanie właściwego zachowania się w tym nie oddalania się od grupy, mówienie cichym głosem
 - poznanie zasad użytkowania sprzętu ogrodowego, bezpiecznego korzystania z niego
 - poznanie i przestrzegania zasad obowiązujących w czasie korzystania ze środków transportu

Spodziewane efekty

Dziecko:

- ✓ dostrzega i rozumie potrzeby innych, akceptuje ich odrębność i indywidualność, jest tolerancyjne
- ✓ rozumie i przestrzega zasady zgodnego współżycia w grupie
- ✓ potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych
- ✓ ma poczucie własnej wartości, wiary we własne siły, możliwości, umiejętności

- ✓ potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje
- ✓ szanuje wolność innych, cudze zdanie
- ✓ rozumie potrzebę poszanowania cudzej własności
- ✓ wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania, a także dostrzega je u innych
- ✓ rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swojeracje, oceny i odczucia
- ✓ zna i kultywuje tradycje lokalne, regionalne i narodowe
- ✓ ma świadomość przynależności narodowej: rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie *ojczyzna*
- ✓ rozumie konieczność przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody, przejawia postawy proekologiczne
- ✓ rozumie potrzebę stosowania profilaktyki prozdrowotnej
- ✓ zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych, potrafi unikać zagrożeń
- ✓ umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętym powszechnie kanonem norm społecznych
- ✓ zna swoje prawa i obowiązki
- ✓ zna i ceni wartości moralne, takie jak: prawda, dobroć, piękno, sprawiedliwość, uczciwość, życzliwość, szacunek, wyrozumiałość
- ✓ rozumie swoje prawo do pomocy ze strony dorosłych w trudnych sytuacjach
- ✓ ma poczucie obowiązkowości, odpowiedzialności i wytrwałości decydujące odoprowadzaniu do końca rozpoczętej pracy
- ✓ potrafi cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy innych, umie z godnością przyjmować porażki
- ✓ interesuje się otaczającym światem, poszukuje odpowiedzi na nurtujące go pytania

4. Procedury osiągnięcia celów

Metody pracy

Do podstawowych metod stosowanych w pracy z małymi dziećmi należą metody:

- oglądowe: spostrzeżenia, obserwacja, pokaz, demonstracja
- słowne: pogadanka, opis, opowiadanie
- praktyczne: laboratoryjna (doświadczenia, eksperymenty)
- działania technicznego (majsterkowanie)
- działania produkcyjnego (wytwory użyteczne)
- bezpośredniego oddziaływania wychowawczego (rozmowa, ocena)
- oddziaływania pośredniego (przykład)

Formy pracy

Podstawowe formy pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym:

- indywidualna
- zespołowa
- zbiorowa

Podstawową formą aktywności dziecka w wieku przedszkolnym jest zabawa.

Rodzaje zabaw:

- dydaktyczne
- badawcze
- manipulacyjne
- konstrukcyjne
- tematyczne
- ruchowe

Warunki bazowe niezbędne do realizacji

- sale zabaw dla poszczególnych grup
- pomoce dydaktyczne do zajęć, zabaw
- wyposażone kącki zabaw
- ogród przedszkolny

Za realizację programu wychowawczego odpowiedzialne są nauczycielki ze wszystkich grup wiekowych. Zadania realizowane będą przy współpracy z rodzicami.

5. Zadania wychowawcze

Zadania wychowawcze rodziców

- współpracowanie z nauczycielami w celu ujednoczenia oddziaływań wychowawczych i utrwalania efektów pracy wychowawczej nauczycieli
- uczestniczenie i angażowanie się w proponowane przez przedszkole działania w celu usprawniania swoich kompetencji wychowawczych
- wspomaganie dziecka w rozwoju według wskazówek udzielanych przez nauczycieli lub specjalistów
- przekazywanie nauczycielom oraz dyrektorowi informacji zwrotnych na temat pracy przedszkola

Zadania wychowawcze przedszkola

- współpraca z rodzicami celem rozwiązywania problemów wychowawczych
- wspieranie działań wychowawczych rodziców
- poznanie i stosowanie metod wychowawczych
- systematycznie przeprowadzenie zajęć edukacyjnych ukazujących dzieciom jak radzić sobie w trudnych sytuacjach oraz jak chronić się przed różnego rodzaju zagrożeniami
- współdziałanie z instytucjami oraz specjalistami w celu otoczenia opieką i terapią dzieci dotkniętych przemocą
- organizowanie sytuacji edukacyjnych rozwijających umiejętności społeczne dzieci w zakresie komunikowania się z innymi, zgodnego funkcjonowania w grupie
- stosowanie systemu wzmacniania pozytywnych zachowań dzieci
- uczenie tolerancji i akceptacji inności
- systematyczne organizowanie indywidualnych rozmów z rodzicami celem zbadania oczekiwań rodziców w zakresie metod wychowawczych

Zadania wychowawcze dyrektora

- dbanie o prawidłowe funkcjonowanie przedszkola i poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej
- organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działań wychowawczych
- stwarzanie warunków do prawidłowej realizacji praw dziecka

Zadania wychowawcze nauczycieli

- współdziałanie z rodzicami celem ujednoczenia oddziaływań wychowawczych

- systematycznie poszerzanie wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania
- poznanie środowiska wychowawczego dziecka
- poznanie oczekiwań rodziców wobec przedszkola
- tworzenie bezpiecznej dla dziecka atmosfery warunkującej zdrowie psychiczne i fizyczne
- kształtowanie postawy wychowanków zgodnie z normami określonymi w programiewychowawczym przedszkola
- stosowanie metod wychowawczych wzmacniających pozytywne zachowania dzieci oraz eliminowanie zachowań niepożądanych zgodnie z obowiązującymi w przedszkolu zasadami
- systematyczne przekazywanie rodzicom informacji o stanie rozwoju dziecka według zaleceń określonych w warunkach realizacji podstawy programowej
- współdziałanie nauczycieli celem ujednolicenia metod kształtujących pozytywne postawy dziecka, wzajemne wspieranie działań wychowawczych podejmowanych w przedszkolu

Zadania wychowawcze pracowników obsługi

- współdziałanie z nauczycielami
- dbanie o bezpieczeństwo dzieci
- w kontaktach interpersonalnych: życzliwość, taktowność, odpowiedzialność

6. Prawa i obowiązki

DZIECKO

Dziecko w przedszkolu ma prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka, a w szczególności prawo do:

- ✓ właściwego zorganizowanego procesu opiekuńczego, wychowawczego i dydaktycznego, zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej
- ✓ szacunku dla wszystkich jego potrzeb, życzliwego i podmiotowego traktowania
- ✓ ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej
- ✓ poszanowania jego godności osobistej
- ✓ poszanowania własności
- ✓ opieki i ochrony
- ✓ partnerskiej rozmowy na każdy temat
- ✓ akceptacji jego osoby

W naszym przedszkolu dziecko ma prawo do:

- ✓ zaspokajania potrzeb rozwojowych, a szczególnie potrzeby bezpieczeństwa i akceptacji
- ✓ zdrowego jedzenia
- ✓ zaspokojenia ciekawości i poznania otaczającej go rzeczywistości
- ✓ badania i odkrywania
- ✓ kontaktu i zabawy z innymi, wyboru towarzyszy zabaw
- ✓ rozwijania swoich zainteresowań i własnych możliwości twórczych
- ✓ decydowania i dokonywania wyborów, wyrażanie własnego zdania, sądów i oczekiwań
- ✓ poznania, nazywania i wyrażania własnych emocji
- ✓ zrozumiałego dla siebie systemu wyróżnień, nagród i logicznych konsekwencji

W naszym przedszkolu dziecko ma obowiązek

- ✓ postępować zgodnie z ogólnie przyjętymi normami społecznymi

RODZIC

W naszym przedszkolu rodzic ma prawo do:

- ✓ zapoznania się z programem oraz zadaniami wynikającymi z programu rozwoju placówki oraz planów pracy w danym oddziale
- ✓ uzyskiwania na bieżąco rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, stałych kontaktów z nauczycielem według potrzeb
- ✓ uzyskiwania porad i wskazówek od nauczycieli w rozpoznawaniu przyczyn trudności wychowawczych oraz doborze metod udzielania pomocy dziecku
- ✓ wyrażania i przekazywania nauczycielowi oraz dyrektorowi wniosków z obserwacji pracy opiekuńczo-wychowawczej przedszkola
- ✓ uczestnictwa w przeprowadzanych formach diagnozowania potrzeb w zakresie opieki, wychowania i nauki dziecka
- ✓ uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w ramach oddziału, do którego uczęszcza jego dziecko, według zgłoszonych przez niego potrzeb oraz w zajęciach prowadzonych ze specjalistami na terenie przedszkola
- ✓ aktywnego uczestniczenia w życiu przedszkola i oddziału, do którego uczęszcza jego dziecko
- ✓ uczestnictwa w zebraniach rodziców, podejmowaniu decyzji służących dobru ogółu dzieci
- ✓ służenia pomocą opiekuńczą podczas planowanych wyjazdów i wycieczek

W naszym przedszkolu rodzic ma obowiązek:

- ✓ przestrzegania statutu przedszkola
- ✓ zaopatrzenia dziecka w niezbędne przybory i pomoce
- ✓ respektowania uchwał organu prowadzącego, Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców
- ✓ przyprowadzania dziecka w ustalonych z nauczycielem godzinach i punktualne odbieranie z przedszkola osobiście lub przez upoważnioną przez rodziców osobę, zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo, zgłoszoną pisemnie lub w wyjątkowych sytuacjach telefonicznie
- ✓ dopilnowania, aby dziecko w momencie przyprowadzenia do przedszkola zostało objęte opieką przez nauczyciela lub innego pracownika przedszkola
- ✓ po odebraniu dziecka z oddziału przez rodzica lub opiekuna rodzic lub opiekun zobowiązany jest do sprawowania opieki nad dzieckiem również na terenie obiektu przedszkolnego lub ogrodu
- ✓ kontrolowania przedmiotów przynoszonych przez dziecko do przedszkola

z domu, w szczególności tych z różnych względów niebezpiecznych, np. leków, ostrych przedmiotów, zapalek itp.

- ✓ informowanie o przyczynach dłuższych nieobecności dziecka w przedszkolu, w szczególności o chorobach zakaźnych oraz zmianach numerów telefonicznych
- ✓ zapoznavanie się z informacjami i ogłoszeniami zamieszczanymi przez nauczycieli na tablicach ogłoszeniowych
- ✓ rodzice dziecka podlegającego spełnianiu obowiązku szkolnego obowiązani są dopełnić czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do przedszkola, a także zapewnić jego regularne uczęszczanie na zajęcia
- ✓ terminowe uiszczanie odpłatności za pobyt dziecka w przedszkolu

7. System motywacji

Bardzo skutecznym środkiem wychowania są **pochwały i nagrody**. Mają one właściwości zachęcające i pobudzające do wysiłku każdego człowieka, szczególnie dziecko.

Nagradzamy za:

- ✓ za wysiłek włożony w wykonanie pracy, zadania z uwzględnieniem możliwości dziecka
- ✓ za bardzo dobre wypełnianie przyjętych na siebie obowiązków (np. dyżury)
- ✓ bezinteresowną pomoc słabszym
- ✓ podporządkowanie się wspólnie ustalonym normom zachowań

Formy nagród:

- pochwała indywidualna
- pochwała wobec grupy
- pochwała przed rodzicami
- pochwała w postaci specjalnego znaczka, nalepki, medalu, serduszka, minki itp.
- atrakcyjne spędzanie czasu – zabawa w grupie wg pomysłu dzieci

Po ustaleniu norm postępowania wskazane jest ustalenie określonych konsekwencji za brakpodporządkowania się przyjętym normom, umowom i zasadom.

Środki zaradcze stosujemy za:

- ✓ stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu własnemu i innych
- ✓ agresywne zachowanie skierowane na dorosłych, dzieci i przedmioty
- ✓ przeszkadzanie innym w zabawie
- ✓ celowe niewywiązywanie się z podjętych obowiązków
- ✓ niszczenie cudzej własności oraz wytworów prac innych dzieci

Formy środków zaradczych w przypadku niestosowania się do ustalonych wspólnych zasad:

- zadośćuczynienie wyrządzonej krzywdzie, naprawienie szkody
- słowne upomnienie – rozmowa, przypomnienie obowiązujących zasad
- upomnienie wobec grupy
- poinformowanie rodziców o przewinieniu

- wyrażanie przez nauczyciela swojego smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka, ukazywanie następstw zachowania, aby skłonić do autorefleksji, propozycje aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji
- odsunięcie na krótki czas od zabawy (np. „krzeselko przemyśleń”)
- czasowe odebranie przyznanego przywileju, np. utrata funkcji dyżurnego (spokojna i rzetelna informacja dotycząca czynu, a nie uderzająca w charakter dziecka)

W przypadku powtarzających się negatywnych zachowań:

- sporządzenie notatki służbowej po sytuacji zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu fizycznemu i psychicznemu dziecka lub innych dzieci
- rozmowa z rodzicami przy współudziale dyrektora i psychologa, ustalenie wspólnych oddziaływań, nawiązanie współpracy z poradnią itp.

Budowanie systemu motywacji opiera się na:

- stosowaniu nagrody zaraz po wystąpieniu zachowania pożądanego
- przechodzeniu od nagradzania ciągłego do sporadycznego
- nagradzania nie tylko efektów, ale też prób wykonania czynności

Dziecko potrzebuje precyzyjnego i wyraźnego określenia, co jest dozwolone, a czego robić mu nie wolno. Częściej reagujemy pochwałą niż na karę, dlatego też program wychowawczy przedszkola oparty jest na wzmocnieniach pozytywnych, nauczyciele jednak powinni unikać nadmiaru nagród, zachowując konsekwencję w stosowaniu wzmocnień.

8. Kodeks przedszkolaka

Kodeks przedszkolaka to zbiór norm obowiązujących w przedszkolu, dotyczących:

ZACHOWANIA PODCZAS POSIŁKÓW

- ✓ jemy w ciszy , nie rozmawiamy ,nie mlaskamy, gdyż rozmowa w czasie jedzenia może być przyczyną zadławienia
- ✓ nie „wybrzydząmy” - mamy prawo mieć potrawy których nie lubimy ale też nie „psujemy” innym apetytu swoim zachowaniem
- ✓ sztucce są przeznaczone do spożywania posiłków i nie służą do zabawy, posługujemy się nimi bezpiecznie i kulturalnie, według ustalonych wzorów
- ✓ odchodząc od stołu, cicho wstajemy i lekko odsuwamy krzesło, wychodzimy, zasuwamy krzesło i mówimy „dziękuję”
- ✓ sprzątamy po sobie wg. ustaleń w danej grupie

ZACHOWANIA W ŁAZIENCIE

Myjemy ręce: przed posiłkami i po ich spożyciu, po każdorazowym wyjściu z toalety, po zajęciach plastycznych itp., po powrocie z ogrodu, spaceru

- ✓ podwijam rękawy, aby się nie zamoczyły
- ✓ płuczemy ręce wodą, aby całkowicie spłukać pianę mydlaną
- ✓ zakręcamy kran
- ✓ otrząsamy ręce z wody nad zlewem, aby nie zamoczyć podłogi i luster
- ✓ do wycierania rąk używamy ręcznika wiszącego pod znaczkiem dziecka
- ✓ odwijamy rękawy i zapinamy je (gdy ktoś ma kłopoty prosi o pomoc kolegę lub panią)

Myjemy zęby: po posiłku (śniadanie, obiad)

- ✓ oszczędzamy wodę
- ✓ do kubka wlewamy letnią, czystą wodę
- ✓ 2-, 3-krotnie płuczemy usta
- ✓ na szczotkę wyciskamy pastę
- ✓ myjemy zęby okrężnymi ruchami, przypominającymi rysowanie małych kółek
- ✓ płuczemy jamę ustną kilkakrotnie wodą
- ✓ płuczemy dokładnie szczoteczkę i kubek
- ✓ władamy szczoteczkę do kubka do góry włosiem
- ✓ kubek ze szczotką ustawiamy w wyznaczonym miejscu

Higiena potrzeb fizjologicznych :

- ✓ korzystamy z toalety wyłącznie pojedynczo
- ✓ zawsze po sobie splukujemy toaletę
- ✓ nie przeszkadzamy innym dzieciom

ZACHOWANIA W SZATNI :

- ✓ pamiętamy o kolejności zakładania odzieży przed wyjściem (spodnie – jeśli są zmienne, buty, sweter, szalik, kurtka, czapka, rękawiczki)
- ✓ wracając , przed wejściem do budynku – otrzepujemy buty z piasku, błota, śniegu, a następnie wycieramy buty o wycieraczkę
- ✓ przy rozbieraniu się – pamiętamy o kolejności zdejmowania odzieży (odwrotnie niż przy ubieraniu : rękawiczki, czapka, szalik, kurtka, sweter ,buty, spodnie – jeśli są zmienne)
- ✓ starannie składamy odzież, obuwie na swoje miejsce
- ✓ pamiętamy, aby pomagać kolegom, którzy oczekują pomocy

ZACHOWANIA W SALI :

- ✓ pamiętamy o przywitaniu się
- ✓ nie biegamy po sali
- ✓ dzielimy się wszystkim
- ✓ mówimy umiarkowanym głosem
- ✓ gramy uczciwie
- ✓ nie bijemy innych
- ✓ sprzątamy po sobie
- ✓ gdy coś się zepsuje zgłaszamy to Pani -zepsuta zabawka może stanowić niebezpieczeństwo
- ✓ używamy słów: proszę, przepraszam, dziękuję
- ✓ postaramy się nie mówić głośno:
 - gdy inni cicho pracują
 - gdy inni się bawią
 - gdy czytamy i słuchamy
 - gdy inni są zmęczeni
 - gdy inni odpoczywają

ZACHOWANIA W OGRODZIE PRZEDSZKOLNYM

- ✓ bezpiecznie korzystamy z urządzeń
- ✓ nie popychamy innych
- ✓ nie bijemy się

- ✓ pomagamy młodszym kolegom
- ✓ nie oddalamy się z terenu ogrodu
- ✓ słuchamy poleceń nauczyciela
- ✓ stawiamy się na zbiórkę po usłyszeniu umownego sygnału nauczyciela

ZACHOWANIE NA SPACERZE, WYCIECZCE

- ✓ idziemy kolejno parami
- ✓ nie popychamy się
- ✓ uważnie słuchamy
- ✓ przestrzegamy zasad ruchu drogowego

ZACHOWANIE PODCZAS IMPREZ, UROCZYŚCÍ, SPOTKAŃ itp.

- ✓ zajmujemy wyznaczone miejsce
- ✓ witamy się z gośćmi
- ✓ uważnie słuchamy
- ✓ żegnamy się z gośćmi
- ✓ wychodzimy w ustalonej kolejności

„Kodeks przedszkolaka” - jako system podstawowych norm określających zasady współżycia w grupie - został ujednoczony dla wszystkich grup wiekowych oraz zilustrowano każdy z jego 13 punktów (wykorzystano ilustracje Ewy Poklewskiej-Koziello z książki Grzegorza Kasdepke *Bon czy ton*).

Kodeks Przedszkolaka w P351

Przedszkolak:

1. Nie bije kolegów
2. Nie zabiera innym zabawek
3. Szanuje cudzą własność
4. Spokojnie i cicho bawi się w sali, nie hałasuje
5. Sprząta po zabawie
6. W czasie zajęć podnosi rękę do góry, aby zabrać głos, nie przerywa, gdy mówią inni
7. Kulturalnie i cicho zachowuje się w stołówce

8. Nie niszczy przyrody
9. Dbą o swój wygląd
10. Używa słów: „dziękuję”, „przepraszam”, „proszę”
11. Dotrzymuje danego słowa i zawsze mówi prawdę
12. Może mieć swoje zdanie i swoje tajemnice
13. W przedszkolu uczy się i bawi

„Kodeks przedszkolaka” jest zawieszony w salach na widocznym dla dzieci miejscu. Dzieci i nauczyciele starają się konsekwentnie go realizować i egzekwować.

9. Kryteria sukcesu

Miarą osiągnięcia celu programu wychowawczego będzie
DZIECKO - KTÓRE:

- umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętym powszechnie kanonem norm społecznych
- potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych
- wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania
- rozumie dostrzega potrzeby innych, akceptuje ich odrębność
- potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje
- rozumie i przestrzega zasad zgodnego współżycia w grupie
- umie cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy, potrafi godnie przyjąć porażkę
- rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swoje racje, oceny i odczucia
- zna i rozumie swoje prawa i obowiązki
- wie, że ma prawo do pomocy ze strony dorosłych w sytuacjach trudnych
- szanuje wartości takie jak: sprawiedliwość, dobroć, życzliwość, tolerancja, piękno, prawda
- potrafi odróżniać dobro od zła
- ma poczucie obowiązkowości, odpowiedzialności i wytrwałości decydujące o doprowadzeniu do końca rozpoczętej pracy
- interesuje się otaczającym światem, poszukuje odpowiedzi na nurtujące go pytania
- rozumie potrzeby stosowania profilaktyki pro zdrowotnej
- zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych, potrafi unikać zagrożeń
- rozumie potrzebę konieczności przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody, przejawia postawy proekologiczne
- zna i kultywuje tradycje rodzinne, regionalne
- posiada świadomość przynależności narodowej; rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie "ojczyzna"

RODZIC - KTÓRY:

- podejmuje systematyczną współpracę z przedszkolem
- jest otwarty na rady i sugestie nauczyciela
- czuje się współgospodarzem placówki
- bierze czynny udział w życiu przedszkola

10. Wskazówki dla nauczycieli i rodziców

- Bądźcie konsekwentni, róbcie to, co mówicie i mówcie o tym, co robicie
- Bądźcie świadomi, czego uczyicie
- Bądźcie żywym przykładem właściwego działania
- Bądźcie dobrymi obserwatorami dzieci
- Dobrze poznajcie siebie i swoje możliwości
- Połóżcie nacisk na pogłębianie swoich wiadomości i umiejętności
- Twórzcie atmosferę wzajemnego zaufania i szacunku
- Nie oczekujcie, że natychmiast wystąpi u dziecka pożądana umiejętność - zmiany wymagają czasu, bądźcie cierpliwi

11. Uwagi końcowe

- Realizacja zadań wychowawczych przebiegać będzie we współpracy z rodzicami
- Za realizację niniejszego programu odpowiedzialni są wszyscy nauczyciele
- Niniejszy program wychowawczy może być wykorzystany przez nauczycieli do tworzenia programów wychowawczych dla poszczególnych grup wiekowych
- Zmiany muszą być zgodne z prawem oświatowym i statutem przedszkola
- Treści zawarte w programie mogą być modyfikowane, zmieniane, rozbudowywane przez Radę Pedagogiczną po uzgodnieniu ze wszystkimi zainteresowanymi
- Ciągłe doskonalenie programu wychowawczego przedszkola pozwoli każdemu nauczycielowi – wychowawcy spojrzeć krytycznie i twórczo na dotychczasowy przedszkolny system, na własną postawę pedagogiczną i postawę swoich koleżanek, na dostrzeżenie mocnych i słabych stron pracy wychowawczej całego przedszkola
- Program wychowawczy wchodzi w życie po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Pedagogicznej i Rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola

12. Utwory z literatury do wykorzystania w pracy z dziećmi

Serie książeczek dla dzieci:

Bourgeois P., Clark B., seria o Franklinie
Bridwell N., seria o Cliffordzie – wielkim czerwonym psie
Ciemska B., seria 30 książeczek edukacyjnych „Akademia dobrego wychowania”
Delahaye G., seria o Martynce
Lindgren A., seria o Pippi Pończoszance
Schmidt Annie M.G., seria o Julku i Julce
Widłak W., seria o Panu Kuleczce

Utwory (wiersze, opowiadania):

Andersen H. Ch., baśnie: *Brzydkie kaczątko ; Calineczka ; Królowa Śniegu*
Bogdanowicz M., *Rymowanki - przytulanki*
Brzechwa J., wiersze i bajki: *Kłamczucha; Pchła Szachrajka; Kwoka*
Chotomska W., *Wiersze ; Pięciopsiaczki*
Collodi C., *Pinokio*
Ćwirtek W., *Bajki z mchu i paproci*
Janczarski Cz., *Miś Uszatek*
Janosch, *Dzień dobry, Świnko ; Ja ciebie wyleczę, powiedział Miś*
Kasdepke G., *Bon czy ton-Savoir-vivre dla dzieci ; Mam prawo ; Niegrzeczniaki ; Drużyna pani Miłki, czyli o szacunku, odwadze i innych wartościach*
Lindgren A., *Lotta z ulicy Awanturników*
Makuszyński K., *Przygody Koziołka Matołka*
Milne Alan A., *Kubuś Puchatek ; Chatka Puchatka*
Most N., Rudolph A., *Co wolno, a czego nie wolno ; Wszystko moje*
Musierowicz M., *Znajomi z zerówki*
Ostrowicka B., *Ale ja tak chcę!*
Piątkowska R., *Opowiadania dla przedszkolaków ; Na wszystko jest sposób*
Rogoszówna Z., *Dzieci Pana Majstra*
Tuwim J., *Wiersze dla dzieci*

13. Bibliografia

- Coles R., *Inteligencja moralna dzieci*, REBIS, Poznań 2004
- Faber A., Mazlish E., *Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały – jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły*, Media Rodzina, Poznań 2001
- Goleman D., *Inteligencja emocjonalna*, Media Rodzina, Poznań 1997
- Koźmińska I., Olszewska E., *Z dzieckiem w świat wartości*, Świat Książki, Warszawa 2007
- Pawłowska-Niedbała A., Kucharska D., Święcicka J., Wilkos E., *Dziecko w swoim żywiole. Program wychowania przedszkolnego – dobre praktyki*, Nowa Era, Warszawa 2013
- Piaget J., *Rozwój ocen moralnych dziecka*, PWN, Warszawa 1967
- Wieczorek M., Bernad M., *Model programu wychowawczego szkoły*, Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny METRIS w Katowicach